

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2011/12:30

Stenografiska
uppteckningar
2011/12:30

Onsdagen den 21 mars

1 § Allmänna frågor

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 28 februari 2012

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 26 mars 2012

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat. Vi har en ganska kort dagordning. Vi börjar med Birgitta Ohlsson. Välkommen!

Vi tar några formfrågor först. Beträffande både Birgitta Ohlssons och Carl Bildts punkter finns det en trolig A-punktslista som har skickats ut och som man ska reagera på före kl. 16.30, om man vill reagera på den.

I fråga om Birgitta Ohlssons A-punkter är det närmast formfrågor. De är egentligen inte politiskt intressanta. Det rör sig om domar i EU-domstolen och annat. Finns det några frågor om A-punkterna under allmänna rådet? Nej. Då lägger vi de A-punkterna till handlingarna.

Sedan har vi en återrapport från möte i allmänna rådet den 28 februari.

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Nämnden har fått återrapporten.

Jag och utrikesminister Carl Bildt deltog på detta möte med GAC. Jag kan nämna att vi kvällen före allmänna rådet hade en så kallad like-minded-middag med den grupp som vill ha en mer restriktiv långtidsbudget. Det var Frankrike som var värd den här gången. Där enades vi om tre saker.

Det första var att vi stöder det danska ordförandeskapets modell, det man kallar för en top-down-approach, där man sätter ramar först och sedan diskuterar innehållet.

Det andra var att de stora projekten i EU-budgeten, exempelvis Iter, ska plockas in i budgeten. Det var ju inte så när kommissionen lanserade sitt förslag. I slutet av juni var det flera stora projekt inom forskningsfältet, framför allt, som låg utanför. De ska in. Det är vi eniga om.

Det sista var att vi var väldigt noggranna med att just excellens och ingenting annat ska styra hur man fördelar forskningsmedel inom EU. Det är väldigt viktigt.

Det var alltså dessa tre saker vi kom överens om.

Man kan säga att GAC-mötet framför allt präglades av en oerhört känslösam och hätsk debatt kring Serbien och utvidgningsfrågan. Det var oerhört starka känslor. Det är mycket positivt att Europeiska rådet samma vecka välkomnade Serbien som kandidatland.

När det gäller förhandlingar från slutsatstexterna, som vi inledde på mitt möte med allmänna rådet, verkade Sverige aktivt för en hel del förändringar som vi också fick igenom sedan på ER. Det var tre prioriterat, som jag tänkte att jag skulle nämna för er.

Det första var att man måste respektera arbetsmarknadens parter, som är en väldigt viktig svensk position. Det kom med. Det andra var behovet av en aktiv arbetsmarknadspolitik, där framför allt kvinnors ökande arbetsmarknadsdeltagande var med. Det kom också med. Det sista var ett förtydligande om att medlemsstaterna ska ha nationell kompetens på skatteområdet. Det var således tre svenska segrar.

Jag tror att jag stannar där.

Anf. 3 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag har väl mest en synpunkt. Vi håller med regeringen om att vi ska hålla nere budgetramen, men vi hade gärna sett att man hade arbetat med att minska ramen ytterligare, så att vi inte behåller den på nuvarande nivå utan minskar den ytterligare. Det har vi anfört även tidigare.

I övrigt anser vi att krisfonden och flexibilitetsinstrument bör slopas. Vi kan även tänka oss att vi i de olika arrangemangen kommer att ha ytterligare synpunkter, då vi anser att det finns mer pengar att spara i just budgeten.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Vi återkommer till den typen av frågor under punkt 3.

Kan vi därmed lägga återsrapporten till handlingarna? Svaret är ja.

Vi går till punkt 3, Den nya fleråriga budgetramen, långtidsbudgeten.

Anf. 5 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Som herr ordförande sade handlar GAC-mötet framför allt om att ta sig an huvudfrågorna i förhandlingar vad gäller långtidsbudgeten. Där har det danska ordförandeskapet lagt samman de olika frågorna i något de har kallat för en förhandlingsbox. Det är något som vi från svensk sida tycker är väldigt positivt och väl styrker.

Boxen ska diskuteras kontinuerligt under i praktiken vartenda möte som vi har med allmänna rådet under våren. Målet är att ta fram ett slags heltäckande box som ska behandlas i en substans men dock utan siffror. Nu handlar det mer om ett principiellt plan. Det ska då förhoppningsvis kulminera på ER i slutet av juni.

Beslut om långtidsbudgeten väntas förhoppningsvis kunna tas under det cypriotiska ordförandeskapet, säkerligen med hjälp av Herman Van Rompuy, i viss mån. Detta vet vi dock inte. Det kan dröja ännu längre, men det är målsättningen. Det beror mycket på hur långt det danska ordförandeskapet kommer under våren. Vi hoppas förstås, i och med att de tillhör en likasinnad grupp, att de ska kunna kratta manegen väl och föra fram positioner för oss som vill ha en mer restriktiv budget.

Som ni vet ingår Sverige i en grupp med nio andra tongivande medlemsstater. Vi representerar totalt tre femtedelar av Europeiska unionens

medborgare, så det finns en viss tyngd bakom detta. Den like-minded-gruppen driver framför allt krav på stabiliserade avgifter plus principen om en top-down-approach, det vill säga att man sätter ramarna.

På samma sätt som vi möttes på franska representationen förra gången kommer vi att mötas på den holländska representationen samma morgon som allmänna rådet sammanträder, detta för att helt enkelt prata oss samman om talepunkter, så att vi har ett gemensamt tydligt budskap på själva mötet, vilket förstås stärker oss mycket.

Jag kan också nämna att förutom diskussionerna kring GAC i den vidare like-minded-gruppen har vi kontinuerliga bilateraler. Jag träffade den italienska EU-ministern i går. Jag träffade den holländska EU-ministern förra veckan och också kommissionär Lewandowski, som är en av de huvudansvariga. Vi försöker alltså även föra en direkt dialog med parterna.

Diskussionen på GAC kommer att utgå från ordförandeskapets utkast till förhandlingsboxen, och det är fem fält som jag tänkte lyfta fram här.

Det första är tillväxtperspektivet, som är så viktigt för EU i dag för att man ska komma på fötter ekonomiskt. Det är framför allt forskning som kommer att tas upp men inte sammanhållningspolitiken eller infrastruktur. Det står utanför den här gången. Det andra handlar om säkerhet och medborgarskap. Det tredje är Europa i världen. Det fjärde är administration, som ju nämndes. Och det femte är horisontella, det vill säga breda, frågor.

Från svensk sida tycker vi att ordförandeskapet, danskarna, har jobbat bra för att få fram en så kallad balanserad box, som vi tror täcker rätt frågor i rätt ögonblick. Utkastet omfattar utgiftsområden som regeringen prioriterar. Det handlar om att stärka tillväxtpotentialen i EU samt satsa på faktorer som faktiskt ger europeiskt mervärde. Det är något som vi tydligt har spelat in. Det handlar om satsningar på forskning, innovation, utbildning, inrikesfrågor, utrikespolitik, det rättsliga fältet med mera, som vi tycker är viktiga för att få en modern budget.

Regeringen tycker att man ska öka fokus på dessa områden jämfört med andra. Det måste förstås ske inom ramen för reellt oförändrade betalningsvolymerna och också en oförändrad svensk bruttoavgift. Om ni har mer konkreta frågor om det kan jag förstås svara på dem.

Det här förutsätter förstås att de två stora fälten, sammanhållningspolitiken och jordbruksstödet, minskar lika mycket, för de ger väldigt lite europeiskt mervärde, från svenska regeringens position. Har ni konkreta frågor kan jag gå in på dem sedan.

Vidare driver vi att budgeten generellt ska genomsyras av två perspektiv. Det ena är klimat- och miljöhänsyn, det andra ett jämställdhetsperspektiv. Där kan man säga att vi har fått gehör vad gäller miljö- och klimatfältet, men vi jobbar fortfarande med att få ett tydligare perspektiv vad gäller jämställdhet, att få en mycket bättre text än vad som nu föreligger.

Vi vill också frysa de administrativa utgifterna. Det tror vi kan uppnås genom produktivitetshöjande åtgärder och minskad personal i viss mån, för att ansluta till det som nämndes tidigare.

Vi tycker att det är positivt att man i kapitlet om utrikespolitik nu har fått in en referens till utvidgningsprocessen, som är en annan svensk

2011/12:30

21 mars

principfråga. Det tycker vi är bra, men vi vill gå vidare och se till att det blir ännu enklare och stramare.

Vi tycker att det är bra att avsnittet som handlar om horisontella frågor kompletteras med skrivningar om att avskaffa, det vill säga inte införa, globaliseringsfond, solidaritetsfond och det man kallar för den särskilda krisreserven för jordbrukssektorn. Det tycker vi är totalt fel väg att gå även om många länder pushar hårt för det.

Jag kommer att understryka vikten av att motsvarande formuleringar läggs till bland annat när det handlar om flexibilitetsreserven och det man benämner som den så kallade marginalen för oförutsedda utgifter, som gör att det blir 30 miljarder euro. Det är en mycket stor summa. Där tycker vi att man måste sätta hårt mot hårt.

Anf. 6 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag har tre funderingar eller synpunkter.

Det första är att vi har en tidigare avvikande mening om att vi inte vill öka kostnadsmängden vad avser utrikespolitiken. Det skulle vara intressant att få en kommentar. Jag tror inte att det riktigt är den svenska positionen.

Sedan funderar jag på Iterprojektet, som är en klassisk gökunge, som nu läggs utanför budgeten, om jag förstår det rätt. Det är inga summor i de här dokumenten, så det är väldigt svårt att bedöma det. Förs det några diskussioner om hur långt det kan drivas och hur mycket kostnaderna kan tillåtas gå upp, eller räknar man med att de gamla kostnadsberäkningarna för projektet stämmer?

Sedan läste jag i ett av dokumenten om intäktsidan, att man ändrar beräkningsgrunden för den momsbaseade delen av avgiften. Vad innebär det egentligen? Kommer det att påverka den svenska medlemsavgiften?

Anf. 7 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag vill tacka statsrådet för redogörelsen.

Jag har ett par frågor. Vi är hyggligt överens om ingångsvärdena i regeringens förhandlingsbud, men det skulle vara intressant om Birgitta Ohlsson kunde utveckla det lite mer.

I den like-minded-grupp som Sverige nu ingår i finns också Frankrike, som statsrådet sade. Möjligtvis har vi inte samma slutsatser när man sedan kommer in mer på detaljer i fråga om jordbruksstöd och annat. Hur ser regeringens förhandlingsposition ut när man så att säga har låst taket? Hur ser det vidare arbetet ut? Hur bedömer statsrådet det i dag? Kommer vi att kunna behålla den svenska rabatten?

Statsrådet sade också att man ska satsa på det som ger ett mervärde för Europeiska unionen. Det tror jag att det finns en samstämmighet kring. Sedan exemplifierade statsrådet med att säga att sammanhållningspolitiken inte tillhörde det som gav ett mervärde. Jag skulle gärna vilja att statsrådet utvecklade det resonemanget. Det handlar ju om att man kan skära på olika sätt, och man kan effektivisera. Så som statsrådet uttryckte det kändes det som att sammanhållningspolitiken, enligt regeringen, inte hade något mervärde.

Regeringen vänder sig mot att man inför en globaliseringsfond. Men vi har väl en globaliseringsfond? Vad är detta för någonting? Är det något nytt?

2011/12:30
21 mars

Anf. 8 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag börjar med Marie Granlunds frågor.

Naturligtvis är det så. Det är ingen hemlighet. I den gruppen som vi ingår i vill alla ha en mer restriktiv budget. De flesta är ganska eniga om att det handlar om 100 miljarder euro i minskningar jämfört med det förslag som kommissionen lade fram i slutet av juni. Det är vi eniga om, men sedan kan vi ha olika preferenser i fråga om vad man ska spara på och hur man ska reformera.

Det som dock blir ett faktum, vilket jag pressar bland annat mina franska kolleger på, är att om man vill minska budgeten med 100 miljarder euro måste man ta pengarna någonstans ifrån. Om man då samtidigt går ut hårt, som Frankrike och andra länder gör, med att man vill ha mer pengar till forskning, innovation och utveckling, då återstår det helt enkelt att göra någonting vad gäller sammanhållningspolitiken och jordbruksstödet.

Hur det kommer att se ut i detalj får vi återkomma till. I like-minded-gruppen finns det en ännu mer like-minded-grupp som har en syn som mer liknar vår på exempelvis jordbruksstödet och också sammanhållningspolitiken.

Som ni vet är regeringens position vad gäller sammanhållningspolitiken att man vill fokusera på de minst välmående delarna i EU och ha en solidarisk tanke och en jämlikhetstanke som handlar om att vissa delar ska komma ikapp. Vi betonar också att vi tycker att det som Sverige driver med Finland, och som faktiskt är med i kommissionens juniförslag, det vill säga gleshetskriteriet, är viktigt och spelar roll även för Sverige. Det finns med, och det är vi glada över och strider för.

Sedan finns det flera nya element i sammanhållningspolitiken som kom med i kommissionens juniförslag. Det ena är det så kallade mellanmålet som vi motsätter oss oerhört kraftfullt. Jag är väldigt glad över att även Tyskland nu går ut hårt och kritiserar det, fastän de skulle kunna gynnas av det själva.

Det handlar om ett omfattande stöd och en ny kategori som skulle gå till delar av EU som är ganska välmående, det vill säga som ligger på 70–90 procent av genomsnittet. Det är vi emot, och det är alltså ett stort reformområde där vi inte ser något europeiskt mervärde alls. Gleshetskriteriet finns dock kvar på den fronten.

När det gäller rabattfrågan är det allmänt känt att kommissionen i sitt förslag har föreslagit att den svenska rabatten ska gå från 5,5 miljarder euro till i praktiken 1 miljard, så det är ju ett förslag som vi kraftigt motsätter oss. Rabatterna kommer framför allt att bli en slutfråga för slutförhandlingarna, men det är klart att om vi inte ser några reformer eller någon modernisering kommer vi att slåss för vår rabatt. Så resonerar även flera andra länder i moderniseringsgruppen som har rabatter i dag. Det är klart att vi måste behålla rabatterna på så sätt.

När det gäller Jonas Sjöstedts fråga om Iter är det mycket en principfråga att det ska in i budgeten. Det har vi diskuterat. Det var en ganska stor irritation från flera länder när kommissionens förslag kom i juni och

man fräckt valde att lägga ett par stora block utanför. När en del saker inte är med i budgeten förvillar det och gör det svårt för oss som vill banta budgeten att följa med. Iter bör alltså absolut komma in igen, och vi är inte ensamma om att vara kritiska på den fronten, utan det är fler.

Det stämmer som Jonas Sjöstedt sade att vi har en annan analys än Vänsterpartiet. Vi tror att det kan behövas mer pengar på den gemensamma utrikespolitiken. Ska Europeiska unionens röst vara stark och tydlig i världen i allt ifrån att stödja mänskliga rättigheter till demokrati och frihet måste man också lägga mer pengar där för att kunna samordna. Samtidigt kommer det kanske på sikt att finnas samordningsvinster om vi till exempel jobbar med viseringsfrågor och sådant, så man kan nog se det ur två fält. Vi tycker att det är en sektor som faktiskt är värd att satsa på.

När det gäller momsfrågan kanske Erik Rudal ska föredra den. Det handlar primärt om förstalandnivå.

Anf. 9 Ämnesrådet ERIK RUDAL:

Det finns en moms-komponent på inkomstsidan i dag, och kommissionen föreslår att det ska utvecklas och få ett större genomslag. Förslaget innebär att en andel av den nationella momsen som omfattas av normal-skattesats för medlemsstaterna ska utgöra ett eget medel.

I förslaget anges att andelen inte får överstiga 2 procent. I förslaget genomförandeförordning fastställs att andelen ska vara 1 procent. Det närmare förfarandet kring tillhandahållandet av den här momsen till EU regleras inte i förslagen utan i en tillämpningsförordning. Det är ett problem för Sverige, eftersom det innebär att det inte ingår i det egname-delsbeslutet, som ju ska ratificeras av medlemsländernas parlament, utan läggs över i en enklare grad av beslutsförfarande. Det är medlemsstaterna som ska betala in den aktuella andelen av den nationella momsen till EU, och det är inte fråga om någon EU-skatt som ska tas ut av näringsidkarna egentligen.

Den svenska regeringens linje är att i linje med subsidiaritetsprinci-pen är vi emot all överföring av kompetens på skatteområdet.

Anf. 10 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Jag kan bara kort flika in att beräkningsgrunden för moms påverkar Sveriges avgift till EU, så även det är en sak man får ha i åtanke.

Anf. 11 MARIE GRANLUND (S):

Det är klart att det finns en misstänksamhet med tanke på hur statsrå-det uttrycker sig: att sammanhållningspolitiken inte ger något mervärde. Statsrådet sade faktiskt så i inledningen.

Vi tycker att det här är väldigt viktigt. Gleshetskriteriet är en sak, men det finns ju även andra saker, och statsrådet kommenterade aldrig att man sade att man skulle införa en globaliseringsfond. Hur ser statsrådet på den globaliseringsfond som finns i dag? Är det någonting som regeringen driver att det kan läggas ned?

Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Vad gäller just globaliseringsfonden nämnde jag att vi är väldigt skeptiska, och vi är heller inte ensamma om att vara det. Det är flera andra länder som också håller den fanan högt. Det är en fråga som diskuteras ganska intensivt, så det är vi motståndare till.

2011/12:30

21 mars

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag kan nämna att på onsdag den 28 mars är det en beredningsgrupp av EU-budgeten där alla är välkomna. Den kommer att ägna sig åt EU-budgeten och speciellt sammanhållningspolitiken. Den som vill gräva ytterligare i detta har möjlighet att gå dit.

Anf. 14 BO BERNHARDSSON (S):

Jag vill lägga till en sak som rör just detta. Birgitta Ohlsson uttryckte sig ju så här: Om man gör en satsning på modernisering av budgeten – vilket vi är helt överens om – där man lägger mer insatser på att utveckla konkurrenskraft och sysselsättning, tillväxt och forskningspolitik måste man spara lika mycket på sammanhållningspolitiken. Så föll orden.

Det är i min värld lite märkligt. Jag tycker att moderniseringsaspekten är väldigt viktig, dessutom att vi får ut mer för varje satsad krona, både europeiska mervärden och effektivitet och så vidare. Men står det verkligen i motsatsställning till sammanhållningspolitiken? Är det inte möjligt att också reformera sammanhållningspolitiken i delar så att den i högre grad lever upp till just moderniseringskriterierna?

Det är min kommentar till hur nu orden föll.

Anf. 15 MARIE GRANLUND (S):

Jag skulle vilja fylla på lite där. Det är klart att det finns någon form av förhandlingsmandat som är givet, men det har inte gått ned i alla delar. Det statsrådet talar om nu, vilket Bo Bernhardsson också anför, är till exempel ingenting som riksdagen har tagit ställning till.

Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Som jag sade tidigare kommer inte sammanhållningspolitiken specifikt att diskuteras på mötet med allmänna rådet, utan nu handlar det om förhandlingsboxen där vissa delar av forskningen kommer. Vi kommer alltså att återkomma och ha en dialog. Man måste vara medveten om att det inte är så att hela sammanhållningspolitiken kommer att försvinna. Vi försvarar delar som är viktiga för Sverige, även om vi ser en solidaritetsaspekt mot de fattigaste länderna i det hela.

Vi kommer alltså att återkomma till den diskussionen. Vi måste vara medvetna om att vill vi fokusera mer pengar på utrikespolitik, innovation, infrastruktur, forskning med mera måste pengarna tas någonstans ifrån. I dag sväljer sammanhållningspolitiken ungefär en tredjedel av EU:s budget och jordbruksstödet ungefär 42 procent. Det är klart att dessa stora block måste bli något mindre för att vi ska kunna investera i framtidens sektorer. Det blir alltså en konsekvens om vi samtidigt vill ha en mer restriktiv budget.

Det här är en förhandlingsfråga. Vi kommer att återkomma under våren till er i praktiken vid vartenda möte vi har inför allmänna rådet. Då

Anf. 17 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Om jag uppfattade det rätt är Sverige skeptiskt till nyordningen när det gäller momssystemet. Varför vill kommissionen göra det? Är det en maktförskjutning av hur momssystemen utformas som är grunden eller är det en fördelningsaspekt som ligger inlagd i det här systemet? Vad är motiven till att man gör om beräkningsgrunden för momsen?

Jag vill också allmänt säga att vi ju stöder en restriktiv budgetlinje. Det finns en stor besparingspotential på många områden. När det gäller sammanhållningspolitiken tycker jag att det är viktigt att man framför allt riktar in sig på att motverka rundgången av pengar, alltså att samma länder betalar in pengar och får ut pengar, och riktar den mer mot de områden som verkligen har behov.

Anf. 18 Ämnesrådet ERIK RUDAL:

Huvudskälet till det är att man vill komma ifrån beroendet av bni-resursen, att man helt enkelt mer går i riktning mot ett gemensamt uttag av en inkomstkälla. Det är i den riktningen det utvecklas, och det finns givetvis intresse för det i kommissionen och inte minst i Europaparlamentet.

Anf. 19 JONAS SJÖSTEDT (V):

Är Sverige emot det?

Anf. 20 Ämnesrådet ERIK RUDAL:

Ja, Sverige är emot det.

Anf. 21 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Man kan väl bara kort och avslutningsvis säga att den här frågan bör ses ur ett bredare perspektiv. Både transaktionsskatten och flera andra frågor diskuteras just nu, hur man ska få de pengar som går direkt och att länderna förlorar sin nationella kompetens. Det motsätter vi oss kraftigt. Det blir ännu större i det perspektivet med tanke på att budgetförslagen inte är tillräckligt moderniserade.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag kan nämna att det är tre möten till innan Europeiska rådet möts vid midsommartid om den här frågan, så det finns möjligheter att komma tillbaka. Jag uppfattar att diskussionen för dagen är avslutad.

Jag sammanfattar att det finns stöd för regeringens position men att Vänsterpartiet upprepar en avvikande mening från den 29 september.

Punkt 5 är mera en formpunkt som vi brukar gå förbi.

Punkt 6, Uppföljning av Europeiska rådet den 1–2 mars 2012, är en informationspunkt. Det finns ingen information och inga frågor.

Vi tackar statsrådet med medarbetare för i dag.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar utrikesministern med medarbetare välkomna.

Jag börjar med att konstatera att det finns fyra A-punkter – en om Somalia, två om Iran och en om Moldavien. Det fick vi på mejl alldeles innan sammanträdet började. Om någon har frågor till utrikesministern om dessa har han lovat att svara i möjligaste mån.

Det finns inga frågor. Vi lägger A-punkterna till handlingarna.

Vi går över till återrapporter, en från den 27 februari och en från ett informellt ministermöte den 9–10 mars. Vill ministern säga någonting? Nej. Är det någon som har frågor? Nej. Vi lägger återrapporterna till handlingarna.

Då går vi över på dagens första punkt, Syrien. Där ska det bli särskilt intressant att höra om värderingen av den ryska eventuella positionsförflyttningen.

Anf. 24 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag utgår från att nämndens ledamöter har sett utkastet till slutsatser. Det är väl inga avgörande sensationer. Det finns några utestående punkter, men de är mer av formell karaktär såtillvida att det kommer ett presidential statement från säkerhetsrådet och möjligtvis en resolution också. Det vet vi inte riktigt. Det förhandlas i New York. Det ska in referens till det.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<< Sedan kan man alltid diskutera vem som har flyttat sin position. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<< Det ska noteras. När resolutionen föll för någon månad sedan var det mer detaljerade ståndpunkter som det berodde på. Jag räknar alltså med att vi får en resolution av säkerhetsrådet.

Jag ska också nämna – om inte annat för det underhållningsvärde det hela har – att punkt 7 fortfarande är öppen. Vi har bildat något som heter Group of Friends of the Syrian People. Vi sammanträdde i Tunis för några veckor sedan och kommer nu att ha ett nytt sammanträde i Istanbul den 1 april. Det är en bred koalition av nationer som är engagerad i den syriska problematiken. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

I övrigt innehåller detta inte så mycket av vikt. Vi lägger till ett antal funktioner och personer på sanktionslistan.

Situationen i Syrien är synnerligen allvarlig. Den har nu pågått i cirka ett år med ett våld som FN säger har vållat mellan 7 000 och 8 000 döda. Det är svårt att veta. Det kan vara mindre, men det kan också vara avsevärt mer. Åtskilliga fler tusen är arresterade och ett med all sannolikhet mycket högt antal personer har antingen fördrivits eller flyttat frivilligt in

i landet. Vad som pågår är ju en etnisk harmonisering som förberedelse för ett inbördeskrig av libanesisk karaktär, det vill säga att folkgrupperna separerar sig och beväpnar sig. Sannolikheten för att både landet och regionen kommer att falla ned i ett inbördeskrig mellan shia och sunni är betydande.

Vi ger så starkt stöd vi kan till Kofi Annan i den mission han har. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< I sådana här situationer gäller dock att även om sannolikheten är liten måste man operera på de små sannolikheter som finns för att få till stånd någon typ av fredlig lösning, förhandlad på ett eller annat sätt. Assad måste stå åt sidan, som det så vackert heter. Någon typ av förhandlingslösning måste till. Blir så inte fallet är riskerna uppenbara.

Från svensk sida har vi som ni vet tillsatt en speciell ambassadör för att hålla kontakterna med och försöka hjälpa den syriska oppositionen. Det är lättare sagt än gjort. Jag tror att vi är två eller möjligtvis tre länder som har sådana ambassadörer >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Utvecklingen på den punkten är dessvärre inte positiv. Snarare blir den syriska oppositionen alltmer fragmenterad. Det gäller å ena sidan den skillnad som alltid råder mellan dem som är inne i ett land och utanför. Det är ju klassiskt – att sitta i Paris är en sak och att stå under kulregnet någonstans i Syrien är en annan sak, och det får man ha förståelse för. Å andra sidan gäller det splittringar framför allt i den externa oppositionen. Vi ser en liten del av detta också i den interna oppositionen.

Något som ligger vid sidan om EU-nämnden men som jag ändå kan nämna är att vi håller på rätt mycket med vår diplomatiska närvaro där. Hur länge vi kan bibehålla den vet vi inte. Den har ett betydande mervärde, för där talar vi direkt med den syriska oppositionen – inte nödvändigtvis med alla i oppositionen, men vi har bra fungerande kanaler till SNC-folk inne i landet. De vädjar till oss att vara kvar så länge det över huvud taget går. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Detta kan bli lösningar på mycket lång tid. För ett år sedan hade man kanske föreställningen att regimen Assad skulle rasa som ett korthus. Ett år senare får vi konstatera att så inte blev fallet. Den kan rasa som ett korthus inom loppet av två veckor – det är det ingen som vet – men det kan också pågå i flera år. Det har vi sett förr. Glöm inte Saddam Hussein. Han råkade ut för mycket omfattande militära nederlag. Han slog ned mycket omfattande uppror. Han var föremål för mycket långtgående sanktioner och bombades uthålligt av det internationella samfundet. Icke desto mindre satt han kvar i tio år. Nu tror jag inte att det ska gå fullt så illa här, men man ska ha det perspektivet klart för sig. Detta var lite utanför protokollet, men det kan finnas skäl till det ibland.

Anf. 25 BODIL CEBALLOS (MP):

Vi hade ett möte i dag med företrädare för olika minoritetsgrupper i Syrien. Bland annat träffade vi assyrier, kurder och också den arabiska gruppen för att diskutera vägarna framåt. Det råder som sagt mycket stor splittring om hur man ska gå vidare.

De som var på det möte vi hade i morse var alla eniga om att en militär lösning inte är det de vill se. De vill hitta en politiskt diskuterad lösning.

Det som minoritetsgrupperna är mest rädda för är att deras rättigheter inte ska respekteras och garanteras den dag det kommer något nytt. Man märkte en tydlig spänning också bland deltagarna i morse. Även om den arabiska sidan talade om demokrati och mänskliga rättigheter sade man ingenting om just minoriteternas rättigheter. Det märktes direkt.

I slutsatserna står i punkt 7 på slutet att man uppmanar syrierna att ta avstånd från den repressiva politiken och underlätta för en politisk övergång. I nästa punkt sägs att så fort som en genuin demokratisk övergång börjar är EU beredd att göra en massa saker. Frågan är vad som händer däremellan, från det att syrierna har tagit avstånd från regimen till dess vi kan se att en genuin demokratisk process sätter i gång. Vad har EU för handlingsplan för perioden däremellan?

I går, när vi hade frågan uppe i utrikesutskottet, hörde jag att det kunde bli diskussion om humanitära insatser. Jag tror dock att övergångsperioden är oerhört viktig, och den måste EU ha en beredskap för. Hur ska vi kunna stötta syrierna och alla grupper som finns där, så att de kommer till denna genuin demokratiska övergång och inte hamnar i det inbördeskrig du talar om här eller i större konflikter sinsemellan? Detta är ett medskick och en fråga.

Anf. 26 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för redogörelsen! Min fundering är om det finns något mer av betydelse att ta till från EU:s sida vad gäller sanktioner. Om jag inte minns mig lät man löpande kontrakt vara kvar när man införde sanktionerna på oljeområdet. Importerar EU fortfarande olja från Syrien enligt kontrakt som är slutna sedan tidigare, och är det i så fall en stor verksamhet?

Min andra fundering gäller telekomområdet, som har diskuterats tidigare. Finns det någon diskussion i rådet om att skärpa sanktionerna på det området, eller har man kommit så långt att det inte finns mycket kvar att göra?

Anf. 27 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag börjar med den senare frågan, alltså om oljedelen. Det är rätt som du säger. Det finns löpande kontrakt, men det är under en tremånadersperiod. Vi börjar närma oss slutet av den, men om vi exakt är där vet jag inte. Kontrakten löper ut. Jag tror inte att det finns mycket mer att göra där. Det är det korta svaret på den frågan.

Den syriska oljan är väldigt svavelrik och tjock, så den kräver speciella raffinaderier. Vi gjorde bedömningen att det inte var så enkelt för dem att få avsättning för den. Förr eller senare går det förstås. Nu finns det rapporter om att de redan nu har börjat få avsättning för den.

Vi ska inte glömma – detta handlar mer om Iranspåret – att oljepri- serna ligger på 125 dollar per fat. Det innebär att sådant som att ställa om raffinaderier, vilket inte alls var lönsamt när oljepri- serna var 30 dollar lägre, plötsligt är lönsamt. Det innebär att även svårsåld olja plötsligt har blivit lättsåld. Det förefaller alltså som om det som förr eller senare alltid händer med sanktioner, det vill säga att man hittar en väg runt dem,

kanske har kommit något tidigare än väntat i det här fallet. Det hindrar inte att sanktionerna drabbar dem. De har förlorat ungefär halva valutareserven, men de har hälften kvar.

När det gäller telekomsektorn förekommer fortsatt en diskussion, som bekant. Vi har ju talat med oppositionen om detta. Jag vet inte om vi har informerat nämnden om det, men det visar vikten av att ha en ambassad i Damaskus. SNC inne i landet vill inte att vi ska göra något ytterligare på telekomsidan. Sedan finns det de som anser att man ska göra mer, för telekombolagen levererar vinster till regimen. Det gör de, men de vinsterna är en funktion av teletrafiken. Det är bara om man stänger ned teletrafiken som kontantflödet upphör. Det uppnår man inte nödvändigtvis via sanktioner, för det handlar om löpande verksamhet. Det är den diskussionen som förs.

Vi har alltså haft en dialog med oppositionen inne i landet i just den här frågan.

Vi har som ni vet fem riksdagsledamöter med bakgrund i detta land. I eftermiddag ska jag träffa dem. Det finns mellan 40 000 och 70 000 människor i Sverige som på ett eller annat sätt har sin bakgrund i Syrien. Det är svårt att veta den exakta siffran. Jag ska träffa dessa riksdagsledamöter och diskutera de kontaktytor som detta innebär mot samfund, föreningar och kanske mot dem som är inne i landet. Där finns splittringen, som är betydande.

När man har kontakt med företrädare för de olika grupperna märker man att de alla är mot regimen, men vissa är ännu räddare för oppositionen än för regimen. Det är framför allt de kristna grupperingarna som är rädda för oppositionen, för de uppfattar att den rör sig i alltmör islamistisk riktning. Det är väl dessvärre korrekt, får man säga i en objektiv betraktelse.

Kurderna sitter lite avvaktande. De kurdiska områdena har varit relativt sett lugna. Assad gav i ett tidigt skede kurderna det som de har varit berövade under mycket lång tid, det vill säga medborgarskapet. Jag tror att de nu sitter och väntar. De tar rätt mycket intryck av vad som inträffar i norra Irak, i Erbil. Det är den länken som betyder något.

Vad kan vi då göra från EU:s och Sveriges sida? Vi har ju hela tiden försökt, och det står väl också någonstans, verka för att oppositionen ska vara demokratisk, sekulär och inklusiv. När vi i Tunis träffade ordföranden i SNC, Ghalioun, talade han mycket väl om detta. Han inbjuder verkligen minoriteterna. Men om det återspeglas längre ned i leden är väl mer diskutabelt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det här är ett genuint dilemma. Jag tror att vi alla har, ett ansvar är kanske att ta i, men alla de kontakter som vi kan ha via partiorganisationer och andra instanser som finns i det svenska samhället ska vi försöka utnyttja. Det är jättebra att ni träffar dem på det sättet. Kan vi göra någonting mer från EU-sidan ska vi självfallet göra det, men vi har hela tiden mycket starkt understrukit för oppositionen att "they have to go the extra mile" när det gäller minoriteterna för att etablera trovärdigheten.

Detta har sin bakgrund i det vi såg i Irak till exempel. Där såg vi att minoriteterna är de första som kläms i sådana här lägen. Det kanske inte är avsikten från början, men det blir lätt så.

Jonas Sjöstedt frågade mig om det finns någonting annat när det gäller sanktionssidan. Jag tror inte det. Det som har skett beträffande personer är att vi nu också går på anhöriga. Det hade vi en diskussion om för ett antal månader sedan. Då föll det på juridiska invändningar. Bara för att de har gift sig är de ju inte skyldiga till vad mannen eller kvinnan har för sig. Det är en klassisk svensk inställning, som bekant. Det har dessutom varit några fall i Europadomstolen där den typen av restriktiva åtgärder har fällts på grund av att man inte anser att äktenskap i sig ska leda till det. Men nu går vi ifrån detta och tar familjemedlemmar också i de styrande skikten, till vilken effekt det nu kan ha.

Vi såg publiceringen av en del av Assadfamiljens privata mejl som visade att vi visserligen kan klippa till med sanktioner mot medelklassen i Aleppo, men fru Assad sitter i alla fall på ett och annat Itunes-konto och handlar lyxvaror i London. Så är det alltid. Saddam byggde sina palats trots alla sanktioner. Det är den verklighet vi lever i, och det är ett av de få instrument vi har.

Anf. 28 KENNETH G FORSLUND (S):

Herr ordförande! Det förekom uppgifter för några dagar sedan om ryska instruktörer. Har detta bekräftats? Har EU eller FN några uppfattningar om eller synpunkter på de eventuella ryska instruktörerna?

Sedan har jag en fråga eller kanske närmast en uppmaning till utrikesministern att börja spekulera, men det kanske vi egentligen inte ska göra. Finns det en risk att andra länder sänder sina instruktörer eller liknande till oppositionens hjälp? I så fall kan vi få en ganska knepig situation med ett slags krigföring via proxy, vilket vore mycket allvarligt.

Beträffande förslaget till slutsatser och de åtgärder som föreslås undrar jag om där finns någonting som de 27 medlemsstaterna inte är överens om. Eller kommer ni alla 27 att falla varandra i armarna och snabbt enas om att detta är rätt och riktigt? Finns det någonting som kommer att diskuteras och leda till debatt om hur man ska göra? I så fall skulle det vara intressant att veta vad vi har att ta ställning till.

Anf. 29 SUSANNA HABY (M):

Ordförande! Jag undrar om utrikesministern kan säga någonting om vad fempunktsavtalet som arabländerna och utrikesministern i Ryssland har ingått innehåller.

Jag har också funderat mycket på oppositionen. Man vet väldigt lite vad de egentligen står för. Jag känner att det blir väldigt riskfyllt, och det är viktigt att man får en bra balans i arbetet när människor försöker gå in med så goda intentioner. Vi vet ju att oppositionen också kränker de mänskliga rättigheterna. Ministern sade just att eftersom det är så många olika fraktioner kan det vara svårt att över huvud taget få ordning på detta men att det kanske går på lång sikt.

Precis som Bodil Ceballos sade tänker jag att vi på något annat sätt måste gå in för att få veta vilka vi har att göra med, och när vi vet det kanske gå in med andra hjälpinsatser för att få en långsiktighet som bättre tar vara på situationen för människorna i Syrien.

Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Vi försöker som sagt att föra en dialog med oppositionen på olika sätt för att se vad de står för. Det är väl i och för sig inte så konstigt att de inte har alltför utvecklade föreställningar om detta, utan det är den omedelbara situationen som dominerar. De är emot en regim som de uppfattar har förhindrat landets utveckling.

Det finns ju en bakgrund i Syrien av konflikter sedan lång tid tillbaka. Det finns en djupgående konflikt sedan lång tid tillbaka med Muslimska brödraskapet som historiskt sett har hanterats med mycket betydande våld från regimens sida. Det är klart att den kommer upp. Sedan finns det också olika typer av sekteristiska motsättningar som alltid har funnits, men det är motsättningar i de här länderna som inte riktigt följer våra svenska mönster, som bekant.

Jag tror, utan att säga att vi har så mycket inflytande som vi skulle vilja ha, att det som vi försöker göra och det faktum att vi har dialogen med de olika företrädarna är väldigt viktigt. Dilemmat är att vi huvudsakligen kan ha dialog med dem som är utanför landet. Vi har haft det lite grann – vi hade ett möte i Amman för några veckor sedan. Då fanns det möjlighet för en del att komma ut, men man märkte också skillnaden mellan dem som är inne och dem som är utanför, vilket är lätt att förstå.

De olika punkterna – jag tror att det är fem punkter från Arabförbundet och sex punkter från Kofi Annan – kan jag inte utantill, men de är tämligen grundläggande.

Det som nu diskuteras är möjligheten att skicka en observatörsmission eller observatörsstyrka. Vi hade Arabförbundets observatörer, och det var inte perfekt på något sätt, men det dämpade våldet något. Där observatörerna fanns var våldet mindre, det fungerar så, och när observatörerna försvann ut ur landet ökade våldet. Även en imperfekt observationsmission kan förmodligen dämpa våldet något, och det som nu diskuteras är att upprätta en sådan i FN-regi, på ett eller annat sätt. Det är preliminära diskussioner, men jag tror att det eventuellt kan återspeglas i ett av de papper som kan komma ut från FN under de närmaste dygnet.

När det gäller Kenneth G Forslunds frågor vet jag inte om det är något som är kontroversiellt just nu, men det är ju en ständig diskussion om olika frågor. Oljan har diskuterats fram och tillbaka, vi hade en diskussion om telekom tidigare och det har varit diskussion om centralbanken. Det är en rätt känslig avvägning som behöver göras för att träffa någorlunda rätt.

>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Vi kan gå tillbaka till diskussionen vi hade för några år sedan, om ni kommer ihåg, när USA omedelbart efter den 11 september klippte till gentemot ett antal individer i Sverige på grunder som vi uppfattade som relativt svaga, lindrigt uttryckt. Då var Sverige ett av de länder som ställde vissa krav på rättssäkerhet. **>>> Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<**

Vi har folk som jobbar i stort sett dygnet runt med alla de sakerna för att få dem att fungera någorlunda, men det är ingenting som är av den politiskt kontroversiella karaktär som vi hade för ett tag sedan.

Nu har jag fempunktsplanen framför mig på en skärm. Det står: "The plan envisages immediate halt to violence whatever the source might be; setting up an impartial supervisory mechanism; preventing any foreign

interference in the Syrian affairs; ensuring unhindered access of humanitarian relief to all Syrians; backing up the mission of the joint UN-Arab League Envoy for Syria Kofi Annan; and launching a political dialogue between the Syrian government and opposition.” Det är svårt att vara emot.

När det sedan gäller det ryska har vi väl egentligen bara medieuppgifter, men såvitt jag förstår handlar det om att ett ryskt handelsfartyg som angjorde hade med sig ryska soldater. Det förefaller som om de ryska soldaterna var med på fartyget på samma sätt som andra länders fartyg har beväpnad personal ombord när de går genom Adenviken.

Det förefaller alltså inte vara någonting som direkt hade med Syrien att göra utan mer med piratbekämpning. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 31 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Vi hade många frågor uppe redan i går, men jag passar på nu när utrikesministern är här. Vad jag förstår beslutade man på förra mötet att erkänna SNC som den legitima företrädaren för oppositionen, vilket också står i det dokument som ligger på bordet.

Frågan är vad det finns för punkter och om oppositionen i några dokument har skrivit att de kommer att garantera minoriteters rättigheter och skydda dem eller om det bara är allmänna uttalanden. Det skulle vara bra med någon typ av dokument från oppositionen om vad det är man ska uppnå.

Sedan tänker jag på observatörer, som utrikesministern var inne på, och vad man skulle kunna göra när det gäller detta. Ocha är det väl som är i Hebron och har någon typ av övervakningsfunktion. På Twitter ser man de fruktansvärda bilderna från Syrien med barn som torteras och mördas – ja, det är såväl barn och kvinnor som män. Det känns märkligt med Ryssland och Kina och att ingen skulle vilja ändra på det. Homs, Idlib och Daraa är några områden där detta pågår. Kan man säga att de är så isolerade att man där skulle kunna göra isolerade FN-insatser när det gäller just övervakning av den humanitära situationen?

Det talas mycket om Hizbullah. Det kommer twitter om Hizbullah, och Irak är inne och understödjer. Det kom också något ryskt twitter om att USA nu skickar vapen. Det finns väldigt mycket information, och det kan bidra till att situationen eskalerar. Ingen vill väl ha en situation som den i Libanon. Vad är möjligheten att stoppa det så att Libanonkrisen inte upprepas?

Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag svarade inte på Kenneth G Forslunds fråga om spekulationer, huruvida även andra är inne. Det ansluter till detta. Det vet vi inte, men det finns uppgifter om att Iran har rådgivare. Det är mycket sannolikt att de har det. Om detta fortsätter kan vi nästan utgå från att det kommer att komma.

Sedan är det en väldigt öppen gräns mellan Irak och Syrien. Där kan vi utgå från att det strömmar. Vi ser att det pågår en hel del verksamhet över gränsen mellan Libanon och Syrien. Det finns uppgifter om att

2011/12:30

21 mars

syrierna minerar gränsen för att förhindra detta. Det kan vara fråga om flyktingströmmar, även om det kanske inte varit så mycket sådant, och det kan vara smuggling och annan verksamhet. Risker för att det blir ett proxykrig tror jag är överhängande, med alla de konsekvenser som det så småningom skulle kunna få.

När det gäller SNC-dokument finns det flera sådana. Ghalioun höll ett anförande vid Tunismötet som i dessa delar var mycket bra. På det mötet delades också ut ett dokument som jag har glömt, men jag tror säkert att detta stod i det. Det är alltså inget fel på vad de säger, och det finns absolut ingen anledning att betvivla att de menar vad de säger i denna del. Det är bara det att vi vet från andra situationer att sådana här konflikter får sin egen logik, och det börjar vi se. Vi ser till exempel rapporter om att alawitfamiljer nu flyttar ned till kusten. De lämnar övriga delar av landet, som kanske är etniskt blandade, och konsoliderar sig nere vid kusten. Andra konsoliderar sig i andra områden för att kunna försvara sig bättre. Det är ett möjligt scenario.

Låt oss återkomma till observatörer när vi vet lite mer om vad som kan vara möjligt i den delen. Vi har det så kallade TIPH i Hebron, och det är relativt fredliga förhållanden där. Vid utbrottet av Jugoslavienkriget använde EU, eller EEC som det hette på den tiden, en stor monitor mission som hette ECMM som deployerades över hela regionen. Den förhindrade inte kriget men lokalt gjorde den stor nytta, för man kunde gå in lokalt och rädda människor, dämpa och så vidare. Det påverkade kanske inte den stora bilden, men den stora bilden består av många små människor som man har möjlighet att hjälpa. Vi får se hur det kommer att utvecklas.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar att det finns stöd för regeringens position under punkt 3 om Syrien samt att Bodil Ceballos och Miljöpartiet har ett medskick där utrikesministern uppmanas att inte glömma bort övergångstiden.

Anf. 34 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är helt okej; jag är med på medskicket.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Det är bra. Det är sådant som vi vill höra. Det finns alltså stöd för regeringens position, och Bodil Ceballos medskick är registrerat.

Vi går vidare till punkt 4, Vitryssland.

Anf. 36 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är en annan sorglig saga. Även här har ni tagit del av utkastet till slutsatser, och det är väl i stort sett inga problem med dem.

Läget har förvärrats ytterligare. Vi fick en konfrontation med ambassadörer som ombads att lämna i samband med det förra mötet i Foreign Affairs Council. Det var med anledning av att de försökte bromsa oss vad gäller vissa av de restriktiva åtgärderna. Nu kommer de restriktiva åtgärderna, och de kommer att förstärkas ytterligare genom dessa beslut.

Vi har haft anledning att reagera starkt också mot de två dödsdomar som har verkställts under de senaste dagarna. Vitryssland är det enda land i Europa som verkställer dödsdomar, alldeles bortsett från huruvida de dödsdömda är skyldiga eller inte. Det föreligger tveksamheter vad gäller rättegången i dessa sammanhang, men även om de varit skyldiga hade vi reagerat mot verkställandet med stor kraft.

I 7 § nämns för första gången ishockey-VM. Vi påminner den internationella ishockeyfederationen om att det är en besvärlig situation i Vitryssland, men det är inte vi som fattar beslut om sådana här saker. Detta är prestigemässigt mycket betydelsefullt för regimen, och den kommer säkert att reagera mot att vi nämner det på detta sätt.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Har svenska regeringen någon position vad gäller ishockey-VM?

Anf. 38 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej, det har vi inte. Vi brukar inte ha det, och jag tycker inte heller att vi ska ha det. Idrottsvärlden får själv besluta om sina saker. Det ska vi inte lägga oss i. Det ligger ju lite av ett påpekande i vår formulering, men det är inte mer än så. Vi har inga regeringsståndpunkter om var internationella idrottsfederationer ska förlägga sina olika arrangemang. Det är dock fritt fram för enskilda riksdagsledamöter att ta ställning.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Det kommer säkert att finnas de som vill att det ska tas över av Sverige.

Anf. 40 KENNETH G FORSLUND (S):

Herr ordförande! Jag nöjer mig med att vi vinner ishockey-VM.

Ska jag vara lite allvarlig tror jag att det allra bästa är att mästerskapet genomförs men att det föregås av en väldig kritik och diskussion, för det kommer att ha den största effekten internationellt när det gäller att uppmärksamma situationen i Vitryssland. Den bästa bojkotten här är en som inte genomförs.

Jag undrar lite om de utvidgningar av sanktioner och framför allt listningar av personer och företag som är aktuella. Det handlar om åtminstone en person och tretton företag. Det fanns också en diskussion om att listan eventuellt skulle omfatta fler företag än så, vilket det nog kan bli diskussion om ända in i mål. Finns det något nytt i den diskussionen som vi borde känna till?

Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej, jag tror att vi är klara nu. Två saker har diskuterats. Det ena gällde en företagare som var föremål för kontroverser >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är dessa två diskussioner som har varit.

Det vi gör gentemot Vitryssland är inte handelssanktioner – det är mycket lite sanktioner i ordets egentliga bemärkelse – utan det är restriktiva åtgärder gentemot personer och enskilda företag. Det påverkar handelsrelationerna för dessa företag, men vi har inga handelssanktioner i sig, vilket jag tycker är rätt eftersom jag tror att det vore fel med handels-sanktioner i detta fall.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar att det finns stöd för regeringens position under punkt 4, Vitryssland.

Vi går vidare till punkt 5, Sahel.

Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Även här har ni säkert tagit del av dokumenten, och allt är klart. Vi utrikesministrar har inget att göra när vi samlas, utan allt är överenskommet i förväg. Det kan kännas skönt. Dock kommer vi säkert att ha en diskussion om Sahelområdet.

Vi tog ett beslut om en EU-strategi för Sahelområdet för något år sedan. Nu handlar det om att gradvis börja implementera denna. Det gör vi i en situation som är mycket mer bekymmersam för området. Det har att göra med torkan som har förstärkt de ekonomiska problemen. Dessutom har de allmänna konflikterna som finns förstärkts av effekten av Libyenkonflikten som medfört ett nytt flöde av vapen, både lätta och mer avancerade, till olika typer av rebellgrupper, vilket medfört att säkerhetssituationen i hela denna region försämrats påtagligt.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Området är känsligt för Europa av alla möjliga skäl. Det handlar om narkotikasmuggling, människohandel och terrorism. Det som ingick i Sahelstrategin för ett år sedan var att vi gradvis skulle försöka hjälpa dessa länder i mån av förmåga att börja komma till rätta med en del av dessa problem, och det är detta det hela handlar om.

Vi ska försöka sätta upp en mission för att hjälpa Nigers polisstyrkor att uppträda på ett lite bättre sätt. Det är inte okomplicerat. Niger är inget perfekt land i något avseende, och jag utgår från att polisstyrkorna är av den art att man kan ha synnerligen omfattande synpunkter på både hur de är organiserade och hur de uppträder. Inget blir dock bättre av att vi är frånvarande, utan är det besvärligt finns det starka skäl att ge sig in i detta område och försöka göra det bättre. Det ska vi försöka göra med detta.

Vidare handlar det om bistånd, livsmedelssäkerhet och allt möjligt annat i ett område som är mycket stort och problematiskt. Den svenska närvaron är inte så stor, >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 5.

Finns det några Övriga frågor?

Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (M):

2011/12:30

21 mars

Det finns inga Övriga frågor i formell bemärkelse. Däremot kommer vi att ha en dialog med kandidatländerna av sedvanlig karaktär och en särskild dialog med den turkiske utrikesministern Davutoglu på lunchen på fredagen. Utvecklingen i Syrien kommer säkert att stå i fokus. Turkiet är av lätt insedda skäl en stor aktör där.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Apropå Turkiet: Hur ska EU sköta kontakten och relationerna med Turkiet när Cypern är ordförandeland?

Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M):

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

I och med Lissabonfördraget och den permanenta ordföranden i Europeiska rådet och den höga representanten på utrikessidan är det relativt få områden som berörs av detta.

Det sakliga problemet är begränsat. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

De formella svårigheterna för ordförandeskapet tror jag inte ska överdrivas.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Därmed tackar vi utrikesministern för i dag.

3 § Utrikes frågor (försvar)

Försvarsminister Sten Tolgfors

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor (försvar) den 30 november 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor (försvar) den 22–23 mars 2012

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Sten Tolgfors med medarbetare välkomna.

Det finns några A-punkter, men de kan vi vid behov ta upp under punkt 3. Vi lägger alltså A-punkterna åt sidan tills vidare.

Det finns en återrapport som är några månader gammal. Vill försvarsministern säga någonting om den?

Anf. 50 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Ordförande! Jag vill först uppmärksamma nämnden på att det vid rådsmötet kommer att antas rådsslutsatser om militärt förmågesamarbete som en så kallad falsk B-punkt, det vill säga utan diskussion. Vi kommer till innehållet i den lite senare. Jag vill säga detta apropå A-punkterna. Jag vill också säga att regeringen avser att stödja det som egentligen var A-punkter.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Det som jag kallade A-punkt var tydligen en falsk B-punkt. Vi tar allt detta under punkt 3.

Anf. 52 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Jag ska säga följande beträffande återrapporten.

Det var möte den 30 november. Det var KUSP-ambassadören och försvarsrådet som representerade Sverige. Samtliga A-punkter godkändes utan diskussion, men det nåddes inte enighet om att revidera Athenamekanismen, som fördes tillbaka till arbetsgrupper. Särskilt Afrikas horn diskuterades, och delvis Althea. Man diskuterade även fortsatta åtgärder gällande piratverksamhet i Adenviken och i Indiska oceanen. Sverige gjorde inget inlägg i detta.

Grekland presenterade ett icke-papper om maritim snabbinsatsförmåga. Edas budget förblev oförändrad.

På förmågeområdet redogjorde många medlemsländer för bristen på resurser och svårigheter att styrkegenerera på grund av den ekonomiska krisen och försvarsnedskärningar. Det är ett generellt tema för de diskussioner som försvarsministrarna nu har om de mycket stora nedskärningar som sker av försvarsanslagen runt om i medlemsländerna. Slutsatsen av det blir för alla länder att samarbetet kring att bygga och vidmakthålla förmågor måste öka.

Det var en kort sammanfattning av mötet i november.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporten till handlingarna.

Vi går till punkt 2 om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.

Jag börjar med insatserna. Det är diskussioner, inte beslutspunkter. Vi förväntar oss närvaro av op-commanders, alltså operationsbefälhavare för pågående insatser.

När det gäller Afrikas horn finns det en EU-strategi som är bred, mycket bredare än mitt område, med politisk dialog, bistånd, handel och säkerhetspolitiska insatser. EU är en av finansiärerna av Amisom som jobbar med politisk rådgivning för att bygga kapacitet i AU.

När det gäller Atalanta kommer vi att få en lägesuppdatering. Jag vill nämna för nämnden att Sverige just nu ser över möjligheterna att en tredje gång bidra till denna insats. Vi har två gånger varit med och skyddat FN:s matleveranser till civila i Somalia.

EUTM och Försvarsmakten bidrar fortsatt med instruktörer till träningsteam och staber. Mandatet löper ut i december 2012. Det omfattar åtta svenska officerare.

Sedan kommer vi att bli informerade om en civil insats för regional maritim förmågeutveckling som ska komplettera både EUTM och Atalanta. Sverige avser att se om vi kan bidra till den civila insatsen med ett fåtal personer. Det är något som finansieras via UD.

När det gäller Althea har befälhavaren presenterat en ny op-plan med en reservstyrka över the horizon, som man säger, alltså inte på plats i insatsområdet utan utanför. Det har kommit till en kompromisslösning som innebär att det exekutiva mandatet för insatsen består men att den militära närvaron minskar. Man inriktar sig på stöd till utbildning och träning av försvarsmakten i Bosnien-Hercegovina. Genom detta får vi också ett öra mot marknaden gällande säkerhetsläget i landet.

Den svenska synen på detta har vi diskuterat vid flera tillfällen tidigare, men det har alltså kommit en kompromisslösning.

Sedan kommer försvarsministrarna eventuellt att få information om EU:s strategi för Sahelregionen. Som en del i detta har de inlett planering för att EU ska kunna bidra med en civil CFP-insats i Sahelregionen, nu avgränsad till Niger, som handlar om att stödja uppbyggnaden av civila säkerhetsstyrkor genom rådgivning, stöd och utbildning.

Detta, ordförande, var kortfattat något om insatserna.

Anf. 55 GUSTAV BLIX (M):

Herr ordförande! Jag tackar försvarsministern för redogörelsen. Som försvarsministern nämnde har vi varit engagerade i området runt Afrikas horn på flera sätt under ganska lång tid. Det är glädjande att vi från EU:s sida och också från svensk sida försöker ha just en bred ansats för att lösa och adressera de olika frågeställningar och problem som finns i området.

Jag skulle vilja höra hur ministern och EU bedömer utvecklingen under de senaste tolv månaderna. Får vi framgång i vår breda ansats? Vad finns det för ljuspunkter, och vad finns det för orosmoln? Jag menar inte bara i fråga om att insatsen förlängs. Vi har till exempel talat om att lösningen på säkerheten för maritima transporter utanför kusten inte nödvändigtvis löses till havs utan på land. Där måste vi få en förändring till stånd bland annat genom träningsmissionen. Hur bedöms den breda ansatsen ge resultat?

Anf. 56 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Jag tackar försvarsministern för redogörelsen. Jag har en fråga som vi hade uppe i går i utrikesutskottet, men kabinetssekreteraren kunde inte svara fullt ut när det gäller den militära och den polisiära delen. För att hela Sahelstrategin och så vidare ska kunna komma på plats och även terroristbekämpning förstår man att det kommer att krävas även militär eller i alla fall någon form av vapeninsats. Hur omfattande är denna insats militärt? Jag vet inte om det så att säga har stått för att kunna få hela insatsen på plats. Sverige ska nu bidra till EUTM. Men hur stor är den totala insatsen militärt? Hur många man är det totalt?

Anf. 57 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Ordförande! Jag börjar med Gustav Blix fråga. En ljuspunkt skulle man möjligen kunna säga om följande. Det har nu utbildats ett par tusen somalier för de somaliska säkerhetsstyrkorna via EUTM. Såvitt jag känner till har man inte kunnat bekräfta några avhopp till extremistsidan. Det var en oro som vi hade när vi tittade på denna fråga tillsammans för något år sedan. Man utbildar några militärt, och vart tar de sedan vägen? Då gäller det att de integreras på ett bra sätt när de kommer hem från utbildningen, att de tas om hand, att de exempelvis får lön och att det finns en bra ledningsförmåga så att det blir till nytta. Det verkar som att det har varit så. Vi vet att de också har varit aktiva i insatser i Somalia.

Jag ska ta upp en annan sak som är en ljuspunkt och som jag själv var starkt engagerad i tidigare. För något år sedan fanns det tecken på att de sociala förhållandena under utbildningstiden inte var riktigt vad de borde vara. Jag skrev då ett par brev till Catherine Ashton om detta. Det verkar ha blivit bättre.

Ett stort orosmoln är risken för smittspridning, det vill säga att piratverksamhet som fortgår ger upphov till liknande piratverksamhet i till exempel Västafrika eller i andra delar av världen. Det är helt enkelt för lönsamt.

Sedan är Somalia som land extremt komplext, men det är ett litet axplock med anledning av Gustav Blix frågor.

Jag uppfattade det som att Désirée Pethrus frågor gällde Afrikas horn – ja. När det gäller Atalantainsatsen finns det några oroande tecken, och det är att det periodvis har varit problem med styrkegenereringen. Uthålligheten blir då ett problem. Alla tycker att det är lika viktigt, men det har inte alltid varit lätt att försörja med fartyg. Det är också ett skäl till att vi från svensk sida tittar på ett nytt deltagande igen. Man hamnar på mycket låga nivåer med antalet fartyg.

Samtidigt är EU inte ensam aktör. Såväl Nato som ett antal enskilda länder har också haft fartyg på plats. Koordinering däremellan tror jag långsiktigt är en mycket viktig fråga.

EUTM består inte av så många individer. Som jag nämnde är det åtta svenskar. Det handlar om att EU:s insats flyttas upp en nivå, det vill säga att vi inte tränar soldater utan deras befäl, om ni förstår vad jag menar, för att få större effekt och göra de somaliska styrkorna mer redo att ta emot och kunna leda soldaterna när de väl kommer hem igen.

Jag tror att västvärlden har ett glapp i sin krishantering som är rätt besvärande. Det gäller steget mellan vanlig civil polis och en militär insats.

Vissa länder har till exempel gendarmerier. Men vi har inte deprierbara polisförband i Västeuropa. Vill man ta ett land från krig och konflikt till normalitet måste man i något skede kunna lämna det militära för att exempelvis utbilda poliser med poliser. Därvidlag har frågeställaren helt rätt, men det är inte alldeles lätt att lösa. Jag tror emellertid att det på lång sikt är en nyckelfråga att adressera, inte minst för EU.

2011/12:30

21 mars

Anf. 58 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Ordförande! Egentligen kanske jag fick svar på frågan. Min utgångspunkt var återrapporteringen och det som försvarsministern tog upp när det gällde bekymren med styrkegenereringen och att man drar ned på sina försvarsbudgetar och har svårt att bidra till detta.

Försvarsministern nämnde att lösningen på detta är samverkan, pooling and sharing, och så vidare. Men det är ett långsiktigt arbete. Frågan är hur man löser problemen med de mer akuta insatserna som står för dörren och det som vi är mitt uppe i. Hur går diskussionerna kring just detta?

Anf. 59 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Frågan sätter verkligen fingret på grundproblematiken just nu. Jag tror att vi i många internationella insatser kommer att se att många länder kläms av tre saker. De är mycket ansträngda från Afghanistan. Många länder har haft stora förluster, och de har varit där länge. De har pressade försvarsbudgetar och samtidigt försvarsreformer. Det gör att aptiten och möjligheten att ta sig an nya saker är mycket begränsad. Därför kan man känna viss oro. Jag brukar lyfta fram att den genomsnittlige fredsbevararen i världen i dag är en ung muslimsk man, men det är ingen som vet det därför att det är länder med stora befolkningar som bidrar med arméförband till FN-insatser.

Det jag tror är mycket viktigt i det perspektivet är att västvärlden är beredd att ställa upp med det som man kallar enablers, alltså avancerade förmågor som inte alla länder har, ambulanshelikoptrar, UAV:er och så vidare för att stödja säkerheten i olika insatser.

Sedan tror jag att pooling and sharing, som vi snart glider över på, är en nyckelfråga för att Europa ska kunna ta sitt ansvar i internationella insatser.

En annan sak som vi också snart kommer in på är hur vi använder de resurser som vi redan har, till exempel snabbinsatsstyrkorna battlegroups. Det handlar om vad vi kan använda dem till och att vi inte har separata strukturer för separata organisationer, det vill säga att vi har FN på ett ställe, Nato på ett annat och EU här och att vi helt plötsligt har tre strukturer för samma sak. Det behövs en närmare samverkan mellan dem.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna.

Vi går till punkt 3, Militära resurser.

Anf. 61 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Ordförande! Nu kommer vi till det som är en falsk B-punkt. Det är en beslutspunkt som innebär att man utan diskussion ska anta rådsslutsatser. Det är precis det som vi just talade om, nämligen pooling and sharing.

Jag kan ge några siffror som gäller hur det ser ut över Europa. Finland drar nu ned med 10 procent på försvarsanslagen. Danmark har aviserat en neddragning med 10 procent. Lettland har tagit bort halva försvarsbudgeten. Österrike ska spara 10 procent. Nederländerna håller på att skära ned med 12 procent. Tyskland ska ta bort 8 miljarder euro på fyra år. Det blir ungefär 80 miljarder.

Det finns också några undantag. Det råkar vara Norge, Estland, Polen och Sverige, som har oförändrade eller svagt ökande anslag. Det är precis det vi just talade om. Det sätter tonen för hela samarbetet på mitt politikområde i EU.

Slutsatsen från alla blir att det inte längre är en option utan en nödvändighet att göra mer tillsammans för att kunna bibehålla förmågor, undvika att förlora förmågor och även att utveckla nya förmågor. Jag håller helt med; det är ingen quick fix. I många fall tar det ett antal år att genomföra sådana här projekt.

Det som jag tycker är lite roligt är att det nordiska samarbetet lyfts fram som en modell. Jag ser inte framför mig att det är så värst många EU-projekt som kommer att genomföras – alltså projekt för 27 länder i Bryssel. Det kommer i stället att vara mycket så att man samarbetar med sina grannländer. Man samarbetar regionalt, och bara i undantagsfall på Brysselnivå.

Vi har själva rätt många goda exempel från det nordiska samarbetet, som vi tycker fungerar väl. Vi har också något från en högre nivå, som SAC-samarbetet för C-17, strategisk transport. Vi har gemensam Östersjöövervakning, exempelvis Subassystemet, vi har gemensam anskaffning av Archersystemet ihop med Norge och liknande. Vi har alltså ett antal bra exempel.

Jag vill särskilt nämna för nämnden en sak som jag är stolt över och som jag tycker är viktig. Vi har precis inrättat ett nordiskt gendercenter i Kungsängen vad gäller våld mot kvinnor och barn i konflikt och hur man utbildar sina soldater för att exempelvis upptäcka, möta och hantera det. Den kunskapen måste vara en del av alla insatser vi gör. Det sker på nordisk basis, tillsammans. Vi resonerar just nu på nordisk nivå att kunna samarbeta om Herkules. Det gäller inte minst Sverige, Danmark och Norge.

Som jag nämnde kommer detta att vara en falsk B-punkt.

Anf. 62 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag tackar försvarsministern för genomgången. Vi har fått utkastet till slutsatser i mapparna. Det finns några saker där som mitt parti inte delar synen på, till exempel den uttryckta önskan om djupare samarbete mellan EU och Nato och att man beklagar att man drar ned på den militära förmågan och inriktar sig speciellt på att beklaga att så lite går till militär forskning.

Vi tycker att det är helt rimligt att man skär ned på försvarsutgifterna i det läge som nu råder i olika länder. Jag tänker inte beklaga det. Det

finns en klassisk valaffisch av Ivar Starkenberg där man skriver: Ju större granater, desto mindre bröd. Det är det läget Europa är i nu.

Med den grunden vill jag anmäla avvikande mening.

2011/12:30

21 mars

Anf. 63 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraterna motsätter sig att en utveckling sker av förmågesamarbetet på europeisk nivå. Jag anmäler därför avvikande mening.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Jag vet inte om detta var så mycket för försvarsministern att kommentera. Chansen finns nu, annars går vi vidare.

Anf. 65 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Jag ska bara säga något helt kort, för detta knyter an till den diskussion som Anna-Lena Sörenson och jag hade förut gällande hur vi klarar att möta utmaningar. Om vi tittar till exempel på samverkan mellan Nato och EU ser vi att Sverige deltog i Libyeninsatsen efter att ha fått stöd i riksdagen för detta. Då använde vi stridsflygenheten ur den nordiska stridsgruppen för att snabbt kunna vara på plats. Det var i det fallet en Natoled insats, men det var för Europas säkerhet.

Man kan i många insatser se att det krävs både militära och civila inslag. Det skulle då kunna vara så att en organisation har rollen att utföra insatsen nu och en annan att sedan ta hand om avvärjning, återuppbyggnad, demokratisering och liknande. Inte minst på detta vis tycker jag att det är viktigt med kontakten mellan olika organisationer.

Anf. 66 BODIL CEBALLOS (MP):

Detta är en fråga som de gröna i Europa är splittrade kring. Vissa tycker att det är bra, och andra tycker inte att det är bra. Vi tillhör den sida som inte tycker att det är bra.

Jag ser också vissa tveksamheter i själva rådsslutsatserna, och jag vill därför anmäla avvikande mening.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Kan du vara lite mer konkret? Vilken instruktion hade du velat ge till försvarsministern?

Anf. 68 BODIL CEBALLOS (MP):

Detta gäller utifrån samma synpunkter som Jonas Sjöstedt tog upp alldeles nyss.

Anf. 69 GUSTAV BLIX (M):

Ordförande! Jag har en annan frågeställning. Detta är en mångfasetterad bild, där vi själva har gjort ganska omfattande försvarsomställningar under de senaste åren. Bilden i Sverige har ändå varit att vi i vårt omställningsarbete till viss del haft hjälp av deltagande i internationella insatser.

Ni diskuterar nu militära förmågor, pooling and sharing men också olika typer av kapaciteter. Hur mycket intresse finns det för den metod

som vi delvis använder genom att använda internationella insatser och öka vårt internationella deltagande under en period då vi gjorde stora förändringar av vårt försvar och av hur vi organiserar vår militära kapacitet?

Förs det en sådan diskussion, och har Sverige där blivit inbjuden att bidra på något sätt eller att dela med sig av goda erfarenheter? Det kan gälla allt från stridsgrupper till andra insatser som har hjälpt oss i att både bibehålla gamla och utveckla nya kompetenser samtidigt som vi har avvecklat andra.

Anf. 70 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Ordförande! Precis så är det. Den nordiska stridsgruppen var för oss en oerhört viktig lärdom för att reformera vårt försvar. Det är ett av de två syftena med stridsgrupperna på EU-nivå. Det ena är att EU ska ha en kapacitet att med tio dagars varsel kunna gripa in för att till exempel stoppa folkmord, som kan komma extremt snabbt när det väl kommer. Det kan bli en upptrappning som ibland sker på enstaka dagar när det krävs.

Det andra är att vi bygger samverkansförmåga. Det är också ett exempel på det som Anna-Lena Sörenson och jag talade om tidigare om samverkan mellan organisationer. NBG är speciellt såtillvida att det är Sverige, Irland och Finland som har en säkerhetspolitisk linje och Norge och Estland som har en annan. I och med att vi samarbetar om detta lär vi oss av varandra. Då blir inte organisationstillhörigheten ett hinder i sig, för det handlar inte om territorialförsvar. Men det handlar om att kunna göra mer för freden när så krävs. Då lär man sig dessutom av varandra.

Sedan är det lite olika när det gäller hur mycket länderna har satsat på att utveckla sina snabbinsatsstyrkor, hur användbara de har varit och vilket genomslag de har fått i ländernas nationella försvar. Men intresset är rätt stort. Jag kan nämna att Karl Engelbrektson, som ledde den första NGB 08, nu är efterfrågad som talare i olika delar av Europa för att berätta om erfarenheterna. Man lär sig mycket när man gör detta.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Då ska jag försöka sammanfatta.

Det finns stöd för regeringens position under punkt 3, Militära resurser. Det inkluderar den falska B-punkten.

Det finns en avvikande mening som går ut på att man säger nej till EU-samarbete med Nato och att man vill minska eller avskaffa militär forskning och minska militära utgifter. Jag uppfattar att det är Vänsterpartiets ståndpunkt, och till den ståndpunkten ansluter sig Miljöpartiet.

Anf. 72 BODIL CEBALLOS (MP):

Vi vill inte ha minskad forskning.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Okej, då blir det tre avvikande meningar som sinsemellan är lite olika.

Vänsterpartiet säger nej till EU–Nato-samarbete, nej till militär forskning och nej till ökade militära utgifter eller militära utgifter allmänt sett.

Miljöpartiet säger nej till EU–Nato-samarbete och till militära utgifter.

Sverigedemokraterna är emot hela samarbetet på det militära området.

Med dessa tre något olika avvikande meningar finns det dock stöd för regeringens position under punkt 3.

Vi går vidare till punkt 4, Partnerskap. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 74 Förvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Ordförande! Här förväntar vi oss diskussioner om några olika punkter. Den första handlar om EU:s samverkan med tredjeland. Här kommer vi att få en uppdatering och en diskussion om partnerskap som EU kan ha med tredjeland. Detta är någonting som vi generellt är positiva till. Vi tycker att det är viktigt att även icke-EU-länder ska kunna delta och bidra i krishanteringsinsatser. För oss är Norge exempel på ett land som vi gärna vill kunna samarbeta med, precis som vi gör i NBG.

Det finns också behov av samarbetsavtal som kallas för Framework Participating Agreements. Det finns ett 2010-rådsbeslut om sådana med Albanien, Montenegro, Nya Zeeland, Serbien och USA. När det gäller USA är det endast civil krishantering. På samma sätt som vi när vi deltar i Natoleda insatser begär att få tillgång till inte decision making, men kanske shaping, samt information vill vi gärna känna att om Norge ställer upp på en EU-ledd insats bör de också ha reciprocitet, det vill säga behandlas på ett bra sätt. Vi har sett i olika sammanhang att icke-EU-länder har bidragit till styrkegenerering med helikoptrar och annat.

Nästa del i detta handlar om EU:s samarbete med FN. Vi tycker från regeringens sida att det är bra att EU och FN möts regelbundet, dels för att stämma av och diskutera gemensamma frågor, dels för att undersöka hur EU:s krishanteringsresurser kan stödja och bidra till FN:s fredsfrämjande insatser. Ett EU-stöd till en FN-ledd insats – alla insatser vi talar om är ju FN-mandaterade, men nu menar jag just de ledda insatserna – kan handla om att EU tillhandahåller en EU-styrka till stöd för en FN-insats eller att EU samordnar EU-länders bidrag till en FN-insats.

Vi vill gärna se detta fördjupat. Vi tycker också att det är viktigt att EU:s snabbinsatsstyrkor, alltså BG, kan nyttjas till stöd för FN-insatser. Här vill jag gärna peka på tidigare bra samtal med oppositionen i just denna fråga.

Anf. 75 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi motsätter oss hela samarbetet, och det gör vi också när det gäller partnerskap med länder utanför Europa. Vi tycker att om det ska ske ett utvecklat samarbete från Sveriges sida ska det i så fall ske tillsammans med Norden.

Jag anmäler avvikande mening gentemot regeringens inställning i frågan.

2011/12:30

21 mars

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna under punkt 4 men med avvikande mening från Sverigedemokraterna, som är emot samarbete med länder utanför Europa med undantag för om Sverige gör detta tillsammans med övriga Norden.

Sedan står det i mina papper att det i anslutning till rådsmötet är en lunch och därefter Europeiska försvarsbyrån. Vill statsrådet säga någonting om detta?

Anf. 77 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Jag tar gärna lunchen i alla fall, ordförande! Det är nämligen ofta där som diskussioner av substans verkligen förs, och det tycker jag är viktigt att återge för nämnden.

Lunchen kommer generellt att handla om utvecklingen av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Bland annat kommer det att vara en diskussion i ljuset av den förändrade strategiska situationen när USA aviserar en omstrukturering av sin närvaro i Europa. Vi kommer från svensk sida gärna att vilja fokusera på vad vi tycker är kärnfrågorna i GSFP, det vill säga insatser och förmågeutveckling.

En sak som är viktig för mig att rapportera till nämnden – det har nämligen också att göra med tidigare samtal med oppositionen – är att vi kommer att ta upp användbarheten och flexibiliteten i stridsgrupperna, vilket är ett av de viktigaste instrumenten EU har för krishantering. Vi ska snabbt kunna vara på plats i en krishärd och skydda civila från massiva, systematiska kränkningar samt utgöra en förmåga att förhindra folkmord.

Jag kommer att vara tydlig med att Sverige tycker att det är viktigt att stridsgrupperna kan nyttjas i samband med civila händelser när så är lämpligt och med respekt för den civila krishanteringens regelverk, det vill säga civila händelser och katastrofer både inom EU:s ram och inom FN:s ram. Det finns förmågor inom stridsgrupperna som är mer generellt användbara.

Vi vill även framföra att vi vid implementering av stridsgruppskonceptet behöver säkerställa att villkoren för att använda snabbinsatsstyrkorna är relevanta för hur världen i dag ser ut. Vi avser att återkomma till riksdagen i samband med att vi muntligen informerar utskottet – kanske inte nämnden, men utskottet – gällande propositionen om NBG-15 samt hur vi avser att tillmötesgå de villkor riksdagen har framfört och de samtal vi har haft.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under denna punkt.

Vi tackar försvarsministern med medarbetare för i dag.

Innehållsförteckning

2011/12:30

21 mars

1 § Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	1
Anf. 3 JOHNNY SKALIN (SD).....	2
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 5 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	2
Anf. 6 JONAS SJÖSTEDT (V).....	4
Anf. 7 MARIE GRANLUND (S).....	4
Anf. 8 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	5
Anf. 9 Ämnesrådet ERIK RUDAL.....	6
Anf. 10 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	6
Anf. 11 MARIE GRANLUND (S).....	6
Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	7
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 14 BO BERNHARDSSON (S)	7
Anf. 15 MARIE GRANLUND (S).....	7
Anf. 16 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	7
Anf. 17 JONAS SJÖSTEDT (V).....	8
Anf. 18 Ämnesrådet ERIK RUDAL.....	8
Anf. 19 JONAS SJÖSTEDT (V).....	8
Anf. 20 Ämnesrådet ERIK RUDAL.....	8
Anf. 21 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	8
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	8
2 § Utrikes frågor.....	9
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 24 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	9
Anf. 25 BODIL CEBALLOS (MP).....	10
Anf. 26 JONAS SJÖSTEDT (V).....	11
Anf. 27 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	11
Anf. 28 KENNETH G FORSLUND (S)	13
Anf. 29 SUSANNA HABY (M).....	13
Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	14
Anf. 31 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	15
Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	15
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 34 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	16
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 36 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	16
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 38 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	17
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 40 KENNETH G FORSLUND (S)	17
Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	17
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	18
Anf. 44 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	19
Anf. 46 ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M).....	19

Anf. 48	ORDFÖRANDEN	19
3 § Utrikes frågor (försvar)		20
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 50	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	20
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 52	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	20
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 54	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	21
Anf. 55	GUSTAV BLIX (M)	21
Anf. 56	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	22
Anf. 57	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	22
Anf. 58	ANNA-LENA SÖRENSON (S)	23
Anf. 59	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	23
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 61	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	24
Anf. 62	JONAS SJÖSTEDT (V)	24
Anf. 63	JOHNNY SKALIN (SD)	25
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 65	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	25
Anf. 66	BODIL CEBALLOS (MP)	25
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 68	BODIL CEBALLOS (MP)	25
Anf. 69	GUSTAV BLIX (M)	25
Anf. 70	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	26
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 72	BODIL CEBALLOS (MP)	26
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 74	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	27
Anf. 75	JOHNNY SKALIN (SD)	27
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 77	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	28
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	28